9. 5. 2013

ID: 91235

Platební místo

K naplnění požadavku určitosti platebního místa postačí, je-li platební místo na směnce vyznačeno alespoň s přesností obce nebo města, a to bez zřetele k tomu, zda případně existuje více takových míst shodného názvu. Jakkoli platí, že každá obec má svůj název a ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce, požadavek, aby na směnce byla uvedeno místo platební − název obce – bez sebemenší odchylky od takto určeného názvu, z ustanovení § 75 směnečného zákona dovodit nelze. Naopak podstatné je, zda údaj místa, kde má být placeno, je na směnce vyznačen způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, kde má výstavce směnky vlastní povinnost plnit a majitel směnky právo plnění vyžadovat; případná odchylka od „úředně zavedeného“ označení (platebního) místa (obce), nemající za následek vznik takových pochybností, není významná (a není důvodem neplatnosti směnky).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3817/2012, ze dne 28.2.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce O. H., zastoupeného JUDr. K.J., advokátem, se sídlem v K.V., proti žalovanému L. K., zastoupenému JUDr. V.J., advokátem, se sídlem v P., o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 49 Cm 302/2010, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 16. srpna 2012, č. j. 12 Cmo 142/2011-104, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. srpna 2012, č. j. 12 Cmo 142/2011-104, a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 4. března 2011, č. j. 49 Cm 302/2010-38, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 16. srpna 2012, č. j. 12 Cmo 142/2011-104, k odvolání žalobce potvrdil rozsudek ze dne 4. března 2011, č. j. 49 Cm 302/2010-38, jímž Krajský soud v Plzni zrušil v plném rozsahu směnečný platební rozkaz ze dne 8. října 2010, č. j. 49 Cm 302/2010-12, kterým původně uložil žalovanému, aby zaplatil žalobci částku 190.000,- Kč s 6% úrokem od 30. září 2009 do zaplacení a náklady řízení.

Odvolací soud – odkazuje na skutková zjištění soudu prvního stupně a na ustanovení čl. I. § 11, § 75 a § 76 odst. 3 zákona č. 191/1950 Sb. (dále jen „směnečný zákon“) – se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o neplatnosti směnky, o jejímž zaplacení bylo rozhodnuto směnečným platebním rozkazem (dále jen „sporná směnka“), pro neurčitost vymezení platebního místa. Přitom zdůraznil, že údaj na směnce vyznačený („K. Vary“) požadavek určitosti nesplňuje a doplnil, že „směnka je neomezitelně převoditelný cenný papír, její oběh tedy zákon přímo předpokládá“, přičemž „v úvahu přichází i indosace na zahraniční subjekt, u něhož znalost použité zkratky ani nelze předpokládat“.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), namítaje, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, tj. uplatňuje dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Dovolatel má – na rozdíl od soudů nižších stupňů – za to, že platební místo uvedené na směnce „K. Vary“ je „zcela určitým a srozumitelným místem plnění“. „Zkratka statutárního města Karlovy Vary, ve znění ‚K. Vary.‘ je zkratkou ustálenou a je již spíše notorietou. V tomto znění se užívá jak na dopravních značkách, tak i na důležitých listinách a je proto obecně známá a užívaná. Platební místo

kromě zkratky obce obsahuje rovněž údaj o přesném místě plnění, když uvádí ulici a číslo popisné domu“.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé shledává Nejvyšší soud přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., když přisuzuje napadenému rozhodnutí zásadní právní význam ve výkladu ustanovení čl. I. § 75 směnečného zákona, jde-li o řešení otázky určitosti platebního místa na směnce.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení čl. I. § 75 směnečného zákona vlastní směnka obsahuje:

1. označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána;
2. bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu;
3. údaj splatnosti;
4. údaj místa, kde má být placeno;
5. jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno;
6. datum a místo vystavení směnky;
7. podpis výstavce.

Z výše citovaného ustanovení je nepochybné, že nezbytnou náležitostí vlastní směnky je údaj místa, kde má být placeno, když její výstavce se právě v platebním místě zavazuje směnku zaplatit a věřitel má právo jen v tomto platebním místě na dlužníkovi plnění podle směnky požadovat. Platební místo je tak místem, kde má být směnka při splatnosti k placení předložena a případně také pro neplacení protestována. Přitom údaje o místu, kde má být placeno, nesmí být rozporné, a nelze akceptovat ani uvedení místa placení způsobem alternativním. V takových případech by totiž nebylo možno jednoznačně a bez jakýchkoli pochybností určit, kde (v jakém místě) má výstavce směnky vlastní povinnost plnit a majitel takové směnky právo plnění vyžadovat (k tomu srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2006, sp. zn. 29 Odo 1645/2005).

Současně platí, že k naplnění požadavku určitosti platebního místa postačí, je-li platební místo na směnce vyznačeno alespoň s přesností obce nebo města, a to bez zřetele k tomu, zda případně existuje více takových míst shodného názvu (viz rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 3922/2008, ze dne 25. února 2009, sp. zn. 29 Cdo 3964/2007 a ze dne 20. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 3106/2009).

Pro rozhodnutí v projednávané věci je tak stěžejní posouzení, zda vymezení platebního místa způsobem „K. Vary“ požadavkům shora uvedeným vskutku odpovídá.

Jakkoli platí, že každá obec má svůj název a ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce [srov. ustanovení § 27 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)], požadavek, aby na směnce byla uvedeno místo platební − název obce – bez sebemenší odchylky od takto určeného názvu, z ustanovení čl. I. § 75 směnečného zákona dovodit nelze.

Naopak podstatné je, zda údaj místa, kde má být placeno, je na směnce vyznačen způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, kde má výstavce směnky vlastní povinnost plnit a majitel směnky právo plnění vyžadovat; případná odchylka od „úředně zavedeného“ označení (platebního) místa (obce), nemající za následek vznik takových pochybností, není významná (a není důvodem neplatnosti směnky). K tomu, že náležitost údaje platebního místa nesmí býti posuzována s přehnanou přesností srov. v literatuře např. Smitek, J., Štěpina, J., Nové směnečné právo, Praha 1941, str. 20 (obecně), jakož i Rouček, F., Jednotný směnečný řád, Praha, 1941, str. 38 (připouštějící vymezení platebního místa způsobem „na K. Vinohradech“).

Při respektování výše formulovaných zásad shledává Nejvyšší soud – na rozdíl od soudů nižších stupňů – údaj platebního místa na sporné směnce („K. Vary“) dostatečně určitým (nevzbuzujícím pochybnosti o tom, že jde o Karlovy Vary) a nezpůsobujícím neplatnost dané směnky; proto rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem a odst. 3 o. s. ř.).

Právní názor dovolacího soudu je pro soudy nižších stupňů závazný. V novém rozhodnutí bude znovu rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, včetně nákladů řízení dovolacího (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti